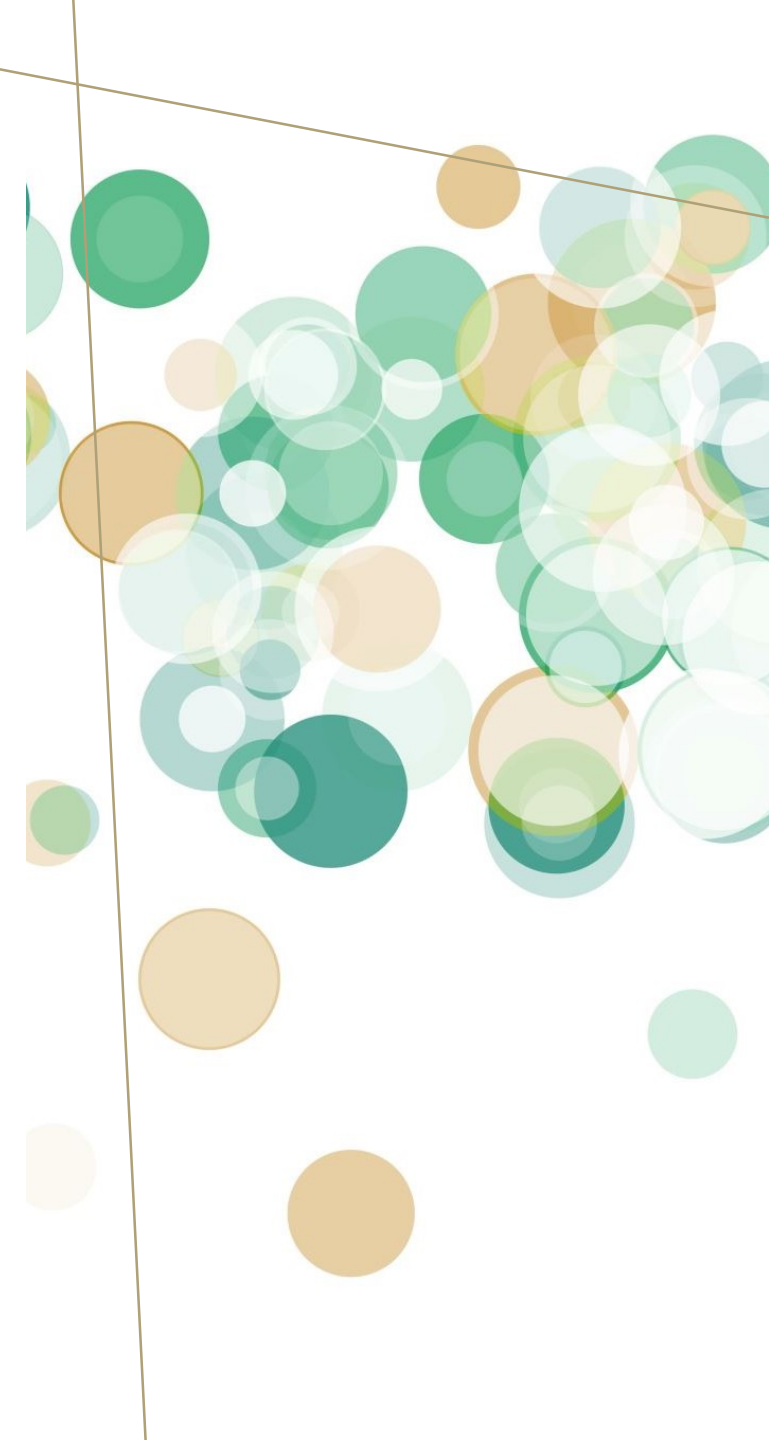

MITROVIC KATARINA

OŠ BLAŽO JOKOV ORLANDIĆ

*LEKOVITE
BILJKE CRNE
GORE*

LEKOVITE BILJKE (U LITERATURI SE MOŽE SRESTI I POJAM MEDICINSKE BILJKE) SE KORISTE U ZVANIČNOJ ILI NARODNOJ MEDICINI ZA LEČENJE BOLESTI ILI OČUVANJE ZDRAVLJA LJUDI.

- **Crna Gora je, sa svojih četiri hiljade vrsta biljaka koje žive na njenoj teritoriji, u odnosu na svoju veličinu, centar raznovrsnosti i velikog broja endema. Od toga, preko 700 vrsta lekovitog bilja je u upotrebi. Lekovite biljke se, po pravilu, ne sakupljaju u naseljenim mjestima, pored puteva ili zagađenih površina. Takođe nikad se ne sakupljaju po kisi ili rosi.**

LOVOR(LAURUS HOBILIS)

- **Opis:** Naraste do 18 metara visine tvoreći široku i gustu krošnju. Deblo je promjera do 60 cm, kora je tanka, u mladosti siva i glatka, kasnije postane tamna i hrapava. Korenski sustav je dobro razvijen. Listovi su naizmjenično spiralno smješteni, nalaze se na oko 0,5 cm dugoj peteljci, tvrdi su, kožasti, sjajni, uglavnom cjelovitog ruba, malo valoviti, na licu su tamnozeleni, naličje im je svjetlije. Plodovi su tamne, malo izdužene bobice.
- **Stanište:** Rasprostranjen je u Europi, jugozapadnoj Aziji i sjevernoj Africi na području oko Mediterana.
- **Vreme sakupljanja:** Listovi se sakupljaju obično od avgusta i suše se u tankom sloju na prozračnom i toplom mjestu.
- **Upotreba:** Aromatični su, koriste se protiv gljivica i kao začin.

- **Izvor:** Privatna foto- arhiva

KANTARION(HYPERCUM PERFORATUM)

- **Opis** :Do 1m visoka zeljasta biljka ,sa uspravnim i u gornjem delu granatim stablom.Listovi su naspramno postavljeni jajasti ili duguljasti ,prozirno tačkasti ,pa kada se okrenu prema izvoru svetlosti perforirano (otuda potiče latinski naziv vrste).Cvetovi su zlatno žute obojeni ,imaju pet latica na čijem jednom rubu se uočava niz crnih tačaka.
- **Stanište**:Livade,pašnjaci, rubovi šuma,šikara
- **Dio biljke koji se sakuplja** :Nadzemni dio u početnoj fazi cvetanja
- **Vrijeme sakupljanja** :ljetno (jun-jul)
- **Upotreba**:Nadzemni dio kantariona se najčešće potapa u ulje koje se nakon

- gggggggggggg Izvor:Privatna foto- arhiva

MAJČINA DUŠICA (THYMUS SPP.)

- **Opis:** Polegli polužbunić, sa dugačkim, granatim, puzećim stablom, koje se ukorenjuje i sa kratkim, uspravnim cvetonosnim granama. Listovi naspramni, uzani do široko ovalni. Cvetovi sitni, rozi, u i gustim, vršnim, okruglastim ili izduženim cvastima.
- **Stanište:** Livade, pašnjaci, kamenjari, šikare, rubovi šuma.
- **Dio biljke koji se sakuplja:** Cvetonosne grane
- **Upotreba:** Sredstvo za iskašljavanje i antiseptik kod upale disajnih organa, za poboljšavanje apiteta, protiv smetnji u varenju i nadimanja. Kao sredstvo za jačanje, koristi se protiv anemije i umora.
- **Izvor:** Wikipedia

ZOVA(SAMBUCUS NIGRA)

- **Opis:** Grm ili oniže drvo, sa naspramno postavljenim, neparno perasto deljenim listovima. Liske su eliptične, na vrhu zašiljene, a na rubu testeraste. Cvetovi su bledožućkasti i u gustim, krupnim, tanjirastim cvastima. Ugodnog su mirisa. Plod je crnoljubičasta koštunica.
- **Stanište:** Šume , obale reka i potoka, živice.
- **Dio biljke koji se sakuplja:** Cvasti
- **Vreme sakupljanja:** Početak cvetanja (maj-jun)
- **Upotreba:** Cvet zove se koristi kao nazeba u obliku

astojak je čaja za čišćenje i čaja za z

Izvor: 1001 kućni lek-reade

HAJDUČKA TRAVA, SPORIŠ, STOLISNIK (ACHILLEA MILLEFOLIUM)

- **Opis:** Višegodišnja zeljasta biljka, sa uspravnom i u gornjem delu granatom stabljikom. Listovi naizmenični, izduženi i izdijeljeni u veliki broj sitnih, uskih režnjeva (otuda potiče narodni naziv stolisnik). Cvetovi sitni, bijeli ili svetlorozi u malim, mnogobrojnim glavicama, koje su obavijene višerednim listićima koji se preklapaju kao crepovi na krovu.
- **Stanište:** Livade, pašnjaci, proplanci, rubovi šuma, od brdske do planinske zone.
- **Dio biljke koji se sakuplja:** Nadzemni dio biljke u cvijetu
- **Vreme sakupljanja:** ljeto
- **Upotreba:** Spolja se upotrebljava za rane i za z... u vidu čaja kao sredstvo za čišćenje krvi, za lečenje b...
- **Izvor:** Wikipedia

CRNA LIPA, SITNOLISNA ILI KASNA LIPA (TILIA CORDATA MILLER)

- **Opis:** Visoko listopadno drvo, sa bujnom krošnjom i srcolikim listovima, na čijem naličju i u pazuhu nerava se nalaze čuperci kafenkastih dlaka. Cvetovi su svetložuti, u rastresitim cvatima, za čiji donji i negranati dio drške je pričvršćen uski pripretak.
- **Stanište:** Hrastove i bukove šume
- **Dio biljke koji se sakuplja:** Cvast sa priperkom
- **Vreme sakupljanja:** Cvetanje (maj-jun)
- **Upotreba:** Cvet lipe je stari narodni lek. Pomaze kod znojenja i otežanog mokrenja, jača živce, a upotrebljava se i kao svakodnevni prijetni napitak.
- **Izvor:** Privatna foto-arhiva

PODBEL(TUSSILAGO FARFARA)

- **Opis:** Višegodišnja zeljasta biljka, sa niskim cvetonosnim stabljikama, koje se javljaju na početku vegetacije sezone (od kraja februara do početka aprila). Stabljike su kafenkaste boje, prekrivene ljuspastim listovima. Na vrhu nose jednu, žutu glavicu, izgrađenu od obodnih jezičastih i centralnih cevastih cvetova. Listovi se razvijaju poslije cvetanja i sušenja cvetonosnih stabljika.
- **Stanište:** Oko potoka, izvora, na nasipima.
- **Dio biljaka koji se sakuplja:** Cvetovi
- **Vreme sakupljanja:** Cvetovi se sakupljaju od kraja februara do početka aprila, a listovi od kraja aprila do septembra.
- **Upotreba:** Oblog od svežih listova ove biljke koristi se za lečenje tuberkuloze i astme.

za uklanjanje simptoma bronhitisa i astme.

Izvor: Privatna foto-arhiva

KOPRIVA(URTICA DIOICA)

- **Opis:**Visegodišnja zeljasta biljka,visine do 1,5 m.Listovi su naspramni,trouglasto-srcoliki, na rubu testerasti i kao i stabljika pokriveni žarnim dlakama.Cvetovi su sitni, neugledni , u drugim i nježnim resama.
- **Stanište:**Rubovi šuma,obale potoka,zasjenčena i azotom bogata staništa.Česta je na zapuštenim staništima i uz rub puta,međutim , na ovakvim mestima je ne treba sakupljati.
- **Djelovi biljke koji se sakupljaju:**Koren,listovi i vršni dio biljke
- **Vreme sakupljanja:**Koren sakupljati na proleće(mart-april) ili jesen(oktobar), list i nadzemni dio u fazi cvetanja (od maja do septembra)
- **Upotreba:**Listovi koprive se koriste za stimulaciju stvaranja i izlučivanja mokraće kod upalnih tegoba urinarnog trakta,koren se koristi kod otežanog mokrenja, takodje za sanaciju problema opadanja kose i kože glave. Svoje delovanje ima i na bubrege i jetru .

Izvor:Privatna foto-arhiva

ČIČAK (*ARCTIUM LAPPA*)

- **Opis:** Prilično robusna zeljasta biljka sa razgranatom stabiljkom koja nosi krupne, naizmenične srcolike listove, prekrivene hrapavim dlakama. Cvetovi su rozi, cjevasti u gustim i brojnim glavicama. Listovi koji obavijaju glavicu su čekinjasti, na vrhu kukasto savijeni i hrapavi, pa se lako kače i lijepe za odeću.
- **Stanište:** Polja, zapuštena mesta, pored puteva, deponija.
- **Dio biljke koji se sakuplja:** Koren
- **Vreme sakupljanja:** Jesen (septembar-okrobar)
- **Upotreba:** Kao narodni lek upotrebljava se za liječenje reume, kožnih bolesti, mokraćnih puteva, bubrega i želuca. Iz korena se dobija masno ulje koje ima primjenu u

Izvor: Wikipedia

BELI PELIN/PELEN(ARTEMISIA ABSINTHIUM)

- **Opis:** Veoma aromatičan i granat, sivkasto-beli polužbun, koji ponekad preraste 1m. Listovi u donjem delu stabla su na izrazitim drškama, dva do tri puta izdeljeni na uske segmente. Na licu su sivkasto-zeleni, a na naličju gotovo beli. Listovi stabla su manjih dimenzija, na kratkim drškama, jednostavnije deljeni, a oni u zoni cvasti celi. Cvetonosne glavice su okruglaste, sitne, žućkasto-bele, veoma brojne.
- **Stanište:** Suva, kamenita i osunčana mesta, pored puteva, oko naselja, na napuštenim oranicama.
- **Dio biljke koji se sakuplja:** Vršni dio stabljike u cvetu, bez donjih delova.
- **Vreme sakupljanja:** Leto (jul-avgust)
- **Upotreba:** Beli pelin sadrži gorke materije, eterično ulje i dr. Ova biljka je tipično gorko aromatično sredstvo koje se najviše upotrebljava za spravljanje čajeva za stomak, gorkih rakija i likera, i kao sredstvo za povraćanja (pelinkovac). Uzimanje veće količine pelina može izazvati povraćanja.
- **Izvor:** Wikipedia

BREZA (BETULA PENDULA)

- **Opis:** Listopadno drvo, sa prepoznatljivom sivo-belom korom debla i dugim obješenim granama, sa kojih više rombični i na rubu testerasti listovi. Mladi listovi su lepljivi. Cvetovi su neugledni i u gustim resama. Ženske su uspravne i kratke, javljaju su u proleće, a muške duže, rastresite, višeće, a formiraju se u jesen.
- **Stanište:** Često gradi brezike-čiste šume breze, ali ulazi i u sastav različitih svetlijih šuma. Javlja se kao pionirska vrsta na krčevinama šuma i požarištima.
- **Dio biljke koji se sakuplja:** Kora, sok, list i pupoljke.
- **Vreme sakupljanja:** Kora se skida sa mladih grana, na početku proleća (mart, početak aprila), kao i krajem jeseni (oktobar). Vreme za branje pupoljaka i uzimanje soka je kraj zime i početak proleća (februar, mart).
- **Upotreba:** List se koristi u obliku čaja, kao sredstvo za lakše izlučivanje mokraćne kiselice i protiv groznice. Osim toga kora se koristi kao stočna krma. Kora se upotrebljava za izradu papira, čireva. Pupoljci se koriste kao aromatik i za izradu alkohola (oni). Sok se upotrebljava za piće, za izradu dr.

Izvor: Wikipedia

- „Nemilice trošivši darove prirode, bez želje da se upozna, bez svesti da je treba sačuvati, čovek se od nje samo udaljio. To je velika bašta Božijom rukom sađena“.

Danijel Vincek

